

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a COMMON BASED Kft. (Budapest) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest hivatkozási szám: Vj-150/2005.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2006. évi október hó 25. napján kelt [11.K.31.797/2006/6.](#) számú ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán az alulírott helyen 2007. évi június hó 27. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (azaz tízezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az irányadó tényállás szerint a felperes 2005. év elejétől fogyasztói csoportok szervezését végző vállalkozás, ezen tevékenységét újsághirdetésekből reklámozta, amely fogyasztói tájékoztatás vizsgálatára irányulóan az alperes versenyfelügyeleti eljárást indított 2005. szeptember 12. napján. A vizsgálati jelentés elkészültét követően 2005. november 30. napján az alperes Vj-150/2005/6. számú határozatával 60 nappal meghosszabbította az eljárás időtartamát, amelyről a felperest is tájékoztatta. Ezt követően az előzetes álláspont megküldésével tárgyalást tűzött ki, majd a versenytanács meghozta döntését.

Az alperes a 2006. január 31. napján kelt Vj-150/2005/9. számú határozatában megállapította, hogy a felperes a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 8.§-ának (1) bekezdésébe és a (2) bekezdés a) pontjába ütköző magatartást tanúsított azzal, hogy a fogyasztói csoportokat szervező tevékenysége során megtévesztésre alkalmas módon tájékoztatta hirdetéseiben a fogyasztókat szolgáltatása lényeges tulajdonságairól. Ezen jogsértés miatt 1 millió forint bírság megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint a felperes a nyomtatott sajtóban megjelent egyes reklámjaiban megtévesztésre alkalmasan keltette azt a hamis látszatot, hogy hitelezési tevékenységgel, illetve hitelek közvetítésével foglalkozik, illetve más reklámjaiban megtévesztésre alkalmas módon, hiányosan, pontatlanul közölte az általa nyújtott szolgáltatás egyes, a fogyasztói döntések szempontjából lényeges tulajdonságait. Reklámtevékenységének egyik eleme az volt, hogy az általa kínált szolgáltatást a kereskedelmi bankok által hagyományosan nyújtott hitelekkel vetette össze oly formában, hogy saját szolgáltatásának előnyös voltát hangsúlyozva alkalmazott a kereskedelmi bankok részéről a hagyományos hitelezés kapcsán előírt feltételekre utaló kifejezéseket (önerő, jövedelemigazolás, stb.). A felperes ténylegesen kínált sajátos szolgáltatásának meghatározó alapvető tulajdonságait a reklámok elhallgatták (belső hitelezés, szerencseelemek), amelyek együttesen megalapozták a megtévesztésre való alkalmasságot a Tpv. 9.§-a alapján. A felvehető összeggel kapcsolatos reklámok elolvasásakor a fogyasztó, az azokban használt kifejezéseknek a mindennapi életben elfogadott általános jelentése alapján, illetve a reklámok összhatása eredményeként, nem juthatott egyértelmű következtetésre a vonatkozásban, hogy a felperes milyen szolgáltatást kínál kezes és jövedelemigazolás nélkül. Nem tűnt ki az sem, hogy a fogyasztó hogyan, és mikor juthat hozzá a hirdetésben szereplő összeghez, illetve hogyan és mikor kerül tulajdonába a megvenni kívánt áru (pl. ingatlan, autó). Az alperes a Tpv. 78.§-ának alkalmazása mellett figyelembe vette a szankció meghatározásakor a reklámtevékenység kiterjedtségét, a jogsértő magatartás tanúsításának időtartamát, valamint az elért fogyasztói kört és a reklámok megjelentetésének többmilliók költségét. A bírság összegénél enyhítő körülményként értékelte a kezdő vállalkozás alacsony piaci részesedését és együttműködő magatartását, míg súlyosbító körülményként vette tekintetbe, hogy a felperes ügyféltoborzó tevékenységének meghatározó eleme a reklám.

A felperes keresetében a jogsértést vitatta, ezért az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte. Másodlagos kérelme a bírság mellőzésére irányult arra figyelemmel, hogy az alperes a vizsgálat határidejének meghosszabbítását indokolatlanul rendelte el, amellyel

megsértette a Tpv. rendelkezéseit, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogát. Harmadlagosan a bírság összegének mérséklését kérte arra hivatkozással, hogy az eljárást követően hirdetéseit az előírt követelmények szerint módosította, ugyanakkor a döntés meghozatala idején alig egy éve tevékenykedett, így a bírság mértéke hozzávetőlegesen megegyezik a társaság addigi összes nyereségével, amelynek teljesítése anyagi ellehetetlenülését eredményezné. Álláspontja szerint a reklámjaiban közöltek nem befolyásolták a fogyasztói döntés szabadságát, azok a személyek akik a Tpv. alapján ténylegesen - szemben az alperesi értelmezéssel - fogyasztónak minősülnek, a hirdetések tartalmán kívül részletes és teljeskörű tájékoztatást kaptak a vásárlói csoport mibenlétéről, a szerződés tartalmáról, futamidejéről; a pénzhez jutás lehetőségeiről. Eljárásának jogszerűségét a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: PSZÁF) is vizsgálta és tevékenységének jogszerűségét megállapította. Az alperes eljárási jogszabálysértésével összefüggésben kiemelte, hogy az eljárás lefolytatását maradéktalanul elősegítette, így az eljárási határidők meghosszabbítása időpontjában már nem voltak a tényállás megállapításához és a döntéshozatalhoz szükséges további tisztázatlan kérdések. A vizsgálati jelentésben megállapítottakhoz képest a versenytanács határozata semmilyen korábban nem ismert adatot nem tartalmazott. Lényegében a versenyhatóság ezen eljárási cselekménye csak azt a célt szolgálhatta, hogy a döntés meghozatalára ne 2005-ben, hanem azt követő évben kerüljön sor, ugyanis működésének megkezdése időpontjára figyelemmel a Tpv. alapján a vállalkozással szemben bírság nem lett volna kiszabható a Tpv. 78.§-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a kereset elutasítását kérte azzal, hogy eljárása során nem sértette meg a Tpv. rendelkezéseit, a bírság kiszabása a jogszabályoknak minden vonatkozásban megfelelt. Utalt arra, hogy a jogsértés megvalósul a megtévesztésre alkalmas reklám közzétételével is, egyéb konkrét jogügylethez (tényleges megrendelés, vásárlás, felhasználás) nem kötődik a jogsértés megvalósulása; e tekintetben a bírói gyakorlat is egységes.

Az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§-ának (1) bekezdése alapján a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a Tpv. 8.§-ában foglalt rendelkezés magához a megtévesztésre alkalmas tájékoztatáshoz és nem egyéb, konkrét, a vállalkozás részéről hivatkozott jogügylethez köti a jogsérelem megvalósulását. A jogsértés megítélése szempontjából irrelevánsak a felperesi keresetben

előadottak, amelyek szerint a fogyasztóknak módjukban áll a teljeskörű, valós információ megszerzése, miután a jogsérelem a jogsértő hirdetések közreadásával befejeződik. Az alperes határozatában (8-11. oldal) részletesen elemezte a jogsértés mibenlétét és megvalósulását, amellyel az elsőfokú bíróság egyetértett. Nem fogadta el a fogyasztói kör értelmezésével kapcsolatos felperesi álláspontot, valamint az anyagi és eljárási jogszabálysértésre történő hivatkozást, egyben rögzítette, hogy az alkalmazott bírság mértékének alapjául szolgáló mérlegelési szempontokat a versenyhatóság döntése tartalmazza.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte azzal, hogy az iratellenes, megalapozatlan és lényegében a keresetében előadottakat teljes mértékben figyelmen kívül hagyva az alperes megállapításait ismételte meg. A határozatban a vizsgálati idő meghosszabbítása nem került indokolásra, az, hogy az milyen célt szolgált nem derült ki, ugyanakkor az e körben tett nyilatkozatát nem értékelte az elsőfokú bíróság. A bírsággal összefüggésben kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság döntése meghozatala során nem mérlegelte kellőképpen a piacon betöltött szerepét és azt, hogy a piaci szereplők közül messze a legkisebb és legkevesebb ügyféllel rendelkezik, amelyből következően a piac befolyásolása, illetve megzavarása gyakorlatilag nem valósult meg. Amennyiben mégis, ez olyan kis mértékű volt, hogy azt a piac további szereplői nem érezhették meg. Az 1 millió forint megfizetése olyan terhet ró a társaságra, amelynek következtében gazdasági helyzete végzetesen megrendülne.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában írtaknak megfelelően járt el, a rendelkezésre álló peradatokból okszerű következtetésre jutott a felperes által elkövetett jogsértés, az ezzel összefüggésben alkalmazott jogkövetkezmény megalapozottsága tekintetében és valamennyi körülményt mérlegelve hozta meg döntését a felperes keresetének elutasításáról. A felperes fellebbezésében olyan konkrét, a mérlegelés okszerűségét cáfoló és az elsőfokú ítélet jogszerűségét megdöntő indokot felhozni nem tudott, amely annak megváltoztatását megalapozná, olyan új tény, vagy körülményt sem tárt fel, amely fellebbezése kedvező elbírálását eredményezhetné.

A Tpv. III. fejezete rendelkezik a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalmáról, amely alapján a versenyhatóság a Tpv-nek megfelelően köteles eljárni a fogyasztók védelme érdekében.

A Tpv. 8. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. A (2) bekezdés a) pontja alapján a fogyasztók megtévesztésének minősül különösen, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, stb. - tekintetében valótlan tény, vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

A piaci szereplők a Tpv. rendelkezéseinek megtartása mellett szabadon határozzák meg, hogy reklámtevékenységük során milyen módon kívánják a fogyasztók érdeklődését felkelteni. A reklám célja a tényleges figyelemfelhívás valamely szolgáltatás előnyeinek hangsúlyozásával.

Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a fogyasztói csoport olyan speciális önkéntes, ideiglenes vásárlási társulás, amely előtakarékosági formát részletre történő vásárlással kombinál, és ami szerencseelemet is tartalmaz. A kívánt cél elérése érdekében a tagok által havonta fizetett törlesztő részletekből a csoport futamidőn belül lehetővé teszi a szerződésben rögzített ingó vagy ingatlan dolog megvásárlását. A megszerzendő dologhoz jutást megalapozó vásárlói joghoz való kedvezményezettkénti kiválasztás a vásárlói csoport közgyűlésén történik sorsolás, illetve előtörlesztés vállalása útján. A futamidő végén, az összes törlesztő részlet hiánytalan teljesítése esetén az a fogyasztói is hozzájuthat a vásárlási joghoz, akit a futamidő alatt nem sorsoltak ki, illetve akinek anyagi forrásai nem tették lehetővé, hogy előtörlesztést vállaljon. A vállalkozás (így a felperes) a szolgáltatáshoz fedezettel nem rendelkezik, a tagok havi befizetései képezik alapját a kedvezményezettek áruhoz jutásának. A tagok havi befizetéseikkel ténylegesen előtakarékoskodnak, így előtörlesztés, illetve kisorsolás hiányában nem nyomban, hanem esetleg csak a futamidő végén juthatnak hozzá ahhoz az áruhoz, amelynek megszerzése érdekében a vállalkozással szerződést kötöttek, a szervezett fogyasztói csoportba beléptek. A felperesnek pontosan, az előtakarékosági jelleget kiemelve és a fogyasztói igény jövőbeni, de előre meg nem határozott időben történő kielégítését is hangsúlyozva kell a figyelemfelkeltő tájékoztatást közzétennie.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes részletes és pontos tényállást rögzített döntésében, azt megfelelően bizonyította és határozatát indokolta mind a jogsértés, mind a jogkövetkezmény tekintetében. A Pp. 164.§-ának (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el. Sem a versenyhatósági eljárásban, sem az elsőfokú eljárás során nem tudta igazolni a felperes azt, hogy a vizsgált időszakban tanúsított, a versenyhatóság részéről jogsértőnek minősített magatartása nem volt alkalmas a fogyasztók döntési szabadságának tisztességtelen módon való befolyásolására. A felperes nem tudta igazolni, hogy a reklámozás időpontjában az általa nyújtott tájékoztatási gyakorlat alkalmas volt arra, hogy ezáltal a Tpv. 8. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltak szerint a fogyasztók megtévesztése ne valósuljon meg.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a Tpv. 8.§-ának (2) bekezdésében írt jogsértést a fogyasztók megtévesztése tekintetében a felperes elkövette, annak körülményeit és a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket mind a versenyhatóság, mind az elsőfokú bíróság figyelembe vette, és helyesen értékelte valamennyi körülmény mérlegelése mellett.

Az eljáró versenytanácsa Tpv. 78.§-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás előző üzleti évben elért nettó árbevételének 10%-a lehet. A (2) bekezdés szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni.

A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, annak kiterjedtsége alapozhatja meg. Ezen jogszabályi előírások alkalmazása mellett a határozat 21. pontjában sorolta fel az alperes mindazokat a tényezőket, amelyeket mérlegelt a szankció meghatározása során a felperesi jogsértéssel összefüggésben.

A mérlegelési jogkörben hozott döntés akkor jogszerű, ha a hatóság a tényállást kellően feltárta, a vonatkozó eljárási szabályokat betartotta, a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte és a határozat indokolásából a mérlegelés szempontjai, annak jogszerűsége is megállapítható.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja az - a fellebbezési kérelem keretein belül vizsgálódva -, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, miszerint az alperes a bírság

alkalmazása, és annak mértékének meghatározása során anyagi jogi és eljárási jogi jogsértést nem követett el. Az alperesi határozatból és az elsőfokú bíróság ítéletéből, annak tömör megfogalmazása ellenére, a feltárt tényállás és az ítéleti okfejtésre tekintettel a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak voltak a kiszabott bírsággal összefüggésben. A felperes által felhozott érvek - a piac megzavarása gyakorlatilag nem valósult meg, a nettó árbevétel szerinti maximum - nem alapozza meg a felülvizsgált határozatban kiszabott bírság mértékének csökkentését, tekintettel arra, hogy az alperes nem lépte túl a 2005. évi nettó árbevétel 10%-át, valamint feltárta az összeget befolyásoló valamennyi tény és körülményt. Nem fogadható el a felperes azon érvelése sem, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, így döntése hiányos, ugyanis az ítélet részének kell tekinteni a jogszerűnek talált és elfogadott alperesi okfejtést mind a jogsértés tekintetében, mind a bíróság összecszerúságának meghatározása vonatkozásában rögzített mérlegelési szempontok tekintetében, azok szövegszerű megisméltése nélkül is. E vonatkozásban az elsőfokú ítélet a Pp. 339/B.§-ában írtaknak megfelel.

A fellebbezésben foglaltakra utalással emeli ki a Fővárosi Ítéltábla, hogy a versenyhatóság a Tpv-t-nek megfelelően köteles eljárni, a vizsgált magatartás megítélése szempontjából fontosnak tartott tényezők feltárása érdekében bizonyítást folytat le. A perbeli ügyben a vizsgáló szükségesnek tartotta jelentése elkészítéséhez a vizsgálati eljárás határidejének meghosszabbítását. Erre a Tpv-t. 63.§-ában foglaltak szerint jogszerű lehetősége volt. Ennek megfelelően járt el az alperes, és erről az ezen eljárási intézkedését elrendelő határozat megküldése mellett tájékoztatta is a felperest. Nem minősül eljárási szabálysértésnek az, hogy a versenyhatóság ezen különböző döntését külön nem indokolta, mert ilyen kötelezettség nem terhelte. Nem fogadható el az a felperesi állítás, hogy az intézkedés azt a célt szolgálta, hogy az érdemi döntés ne 2005. évben kerüljön meghozatalra, mert 2005-ben bíróság nem lett volna kiszabható. Amennyiben a versenyhatóság 2005. évben hozta volna meg határozatát, az sem eredményezte volna azt, hogy a felperes a terhére megállapított jogsértés miatt ne legyen bírságható. A jogsértés miatti jogkövetkezmény alól nem biztosít mentesülést az, hogy az induló felperesi vállalkozásnak 2004. évben még nem volt árbevétele. Bíróság kiszabható nettó árbevétel hiányában, illetőleg veszteséges vállalkozással szemben is (a Tpv-t. tiltó rendelkezése hiányában). Ezt, és hogy az alacsony piaci részesedés miatt a versenyre gyakorolt hatása nem volt jelentős, az alperes értékelési körébe vonta. A felperes keresetében sem jelölte meg azt, hogy a jogsértés megállapítása esetén milyen szankciót, avagy milyen mértékű bírságot tartana elfogadhatónak, és fellebbezésében sem

bizonyított sem a jogsértés, sem a szankció mértékével összefüggésben olyan további körülményt, amely az alperesi mérlegelés jogszerűségét cáfolná, avagy annak jogsértő voltát igazolná. Mindezek miatt a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az alperes a jogkövetkezmény alkalmazása során nem követett el jogsértést, a felperessel szemben megállapított bírság összege a jogsértéssel arányba álló, amelynek célja, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen piaci magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztaságát (tisztességét).

Mindezek folytán a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helytálló ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése szerint kötelezte a sikertelenül fellebbező felperest az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére, továbbá a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére.

Budapest, 2007. évi június hó 27. napján